

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นในสังคมมากมายซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนในสังคมไม่ว่าจะเป็น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภัยธรรมชาติ ไข้หวัดใหญ่ การค้าประเวณี โรคเอดส์ เป็นต้น ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และจากการกระทำของมนุษย์ โดยส่วนใหญ่หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เดือดร้อน แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าการช่วยเหลือจากภาครัฐ ถูกจำกัดโดยงบประมาณที่มีอยู่ ดังนั้นความช่วยเหลือจากภาคเอกชนจึงเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยอยู่ในรูปแบบขององค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร เช่น องค์กรสวัสดิการสังคม โบสถ์ มูลนิธิ เป็นต้น

องค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร เป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่ทางการค้า หรือหากำไรเพื่อตอบแทนแก่เจ้าของ ดังนั้นรายรับขององค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรส่วนมากจะมาจากเงินรับบริจาค ทำให้องค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำบัญชี เพื่อรวบรวมข้อมูลทางการเงิน แล้วจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

โดยปกติ การจัดทำบัญชี จะเป็นการรวบรวม บันทึก และรายงานผลทางการเงิน เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรและให้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ การควบคุม และการตรวจสอบ โดยเฉพาะองค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรที่มีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนเพื่อทำประโยชน์แก่สังคม จึงจำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่ควบคุมการใช้จ่ายเงินขององค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

ในการค้นคว้าอิสระนี้จะทำการศึกษาการจัดทำบัญชีขององค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร ได้แก่ ศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย (Asia Training Centre On Ageing) หน่วยงานในสังกัดองค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศ (Helpage International) จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2536 ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานภาคเอกชนที่ทำงานด้านผู้สูงอายุ เน้นการจัดกิจกรรมด้านวิชาการประเภทการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Training) ในหลักสูตรต่างๆ ให้กับหน่วยงานที่ทำงานเพื่อผู้สูงอายุในประเทศไทยและกลุ่มประเทศในแถบเอเชีย โดยจะศึกษาในส่วนงานทั่วไปของศูนย์ฯ การจัดการส่วนงานทางบัญชีการเงิน รูปแบบการจัดทำบัญชี การควบคุม การตรวจสอบ รวมไปถึงการการจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอ

ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริจาค ผู้อำนวยการศูนย์ หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในการที่จะได้ทราบถึงการจัดทำบัญชีขององค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร รวมไปถึงเป็นการเปิดเผยข้อมูลให้แก่สาธารณชน ได้ทราบว่าองค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรมีหลักการและความรับผิดชอบตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่มุ่งแต่สร้างผลประโยชน์ให้แก่สาธารณชน โดยส่วนรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการบริหารงานของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย
2. เพื่อศึกษาถึงระบบบัญชีและการควบคุมภายในของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาของการปฏิบัติงานทางบัญชีและการควบคุมภายในรวมทั้งการเสนอแนะวิธีการแก้ไขของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย

ขอบเขตและวิธีการการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา ระบบงาน การจัดทำบัญชี และการจัดทำรายงานของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย (Asia Training Centre On Ageing)
2. วิธีการศึกษา การเก็บข้อมูล

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

สอบถามโดยการสัมภาษณ์จากบุคคลต่างๆดังต่อไปนี้

ผู้อำนวยการ	1	ท่าน
เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม	3	ท่าน
ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม	2	ท่าน
เจ้าหน้าที่บัญชี	2	ท่าน
รวมทั้งหมด	<u>8</u>	ท่าน

เก็บรวบรวมข้อมูลและสังเกตวิธีปฏิบัติงานของแต่ละหน้าที่

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาจากคู่มือการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย รวมไปถึงการค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีขององค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร ตลอดจนกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย

3. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

4. นิยามศัพท์

องค์กรอิสระที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร หมายถึง องค์กรที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยปราศจากผลกำไรที่คืนกลับไปให้เจ้าขององค์กร และกิจกรรมต่างๆขององค์กรต้องเป็นการกระทำเพื่อสังคม รวมไปถึงว่าหากองค์กรนั้นมีหุ้นส่วนก็ห้ามให้มีการจำหน่ายมูลค่าหุ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า

การจัดทำบัญชี หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลและรายงานเหตุการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการเงินโดยใช้หน่วยเป็นเงินตรา รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติงานด้วย¹ เพื่อสื่อความหมายทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณค่าขององค์กรธุรกิจต่างๆ หรือผลประโยชน์อื่นๆ ของหน่วยงาน

การควบคุมภายใน หมายถึง นโยบายและวิธีการที่ได้วางไว้สำหรับปฏิบัติในกิจการ เพื่อที่จะให้ได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า กิจการสามารถดำเนินการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้²

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย
2. ทำให้ทราบถึงลักษณะ และการจัดทำบัญชี ตลอดจนระบบการควบคุมภายในของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขที่เกิดขึ้นในการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของศูนย์ฝึกอบรมผู้สูงอายุเอเชีย

¹ ธารินี พงศ์สุพัฒน์, การบัญชีทั่วไป (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544), หน้า 1.

² พยอม สิงห์แสน, ศาสตราจารย์คุณหญิง. การตรวจสอบบัญชี (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดชวนพิมพ์, 2544), หน้า 5-2.